

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

Disp.

1. Alfred – før og nu
2. forskningsprojekt BUPL og Barnets Lov prg. 32
3. Administrations forslag
4. konklusion

Mit høringssvar tager udgangspunkt i vores barnebarn Alfred på 5½ år. Alfred er født med genfejl/genforandring, som blev konstateret da han 2 år gammel. "Sygdommen" går under det meget intetsigende navn PHF-8 og er pt. stort set ubekendt for lægevidenskaben.

Nuværende kendte "definition":

PHF8 (PHD Finger Protein 8) er et humant gen, der koder for et enzym (en histondemethylase), som styrer genudtryk ved at fjerne kemiske grupper fra DNA'ets indpakningsproteiner. Genet spiller en central rolle i hjernens udvikling.

Mutationer i PHF8 kan føre til X-bunden mental retardering (ofte kendt som PHF8-XLID), som er karakteriseret ved udviklings- og talehæmning, autistiske træk samt ansigtsanomalier som f.eks. ganespalte. Da genet er placeret på X-kromosomet, rammer det oftest mænd, mens kvindelige arvebærere oftest har et normalt gen til at kompensere for det.

Udover dets betydning for medfødte udviklingsforstyrrelser, har forskning (herunder ved Københavns Universitet) vist, at genet også er involveret i reguleringen af cellevækst og anti-tumor immunitet.

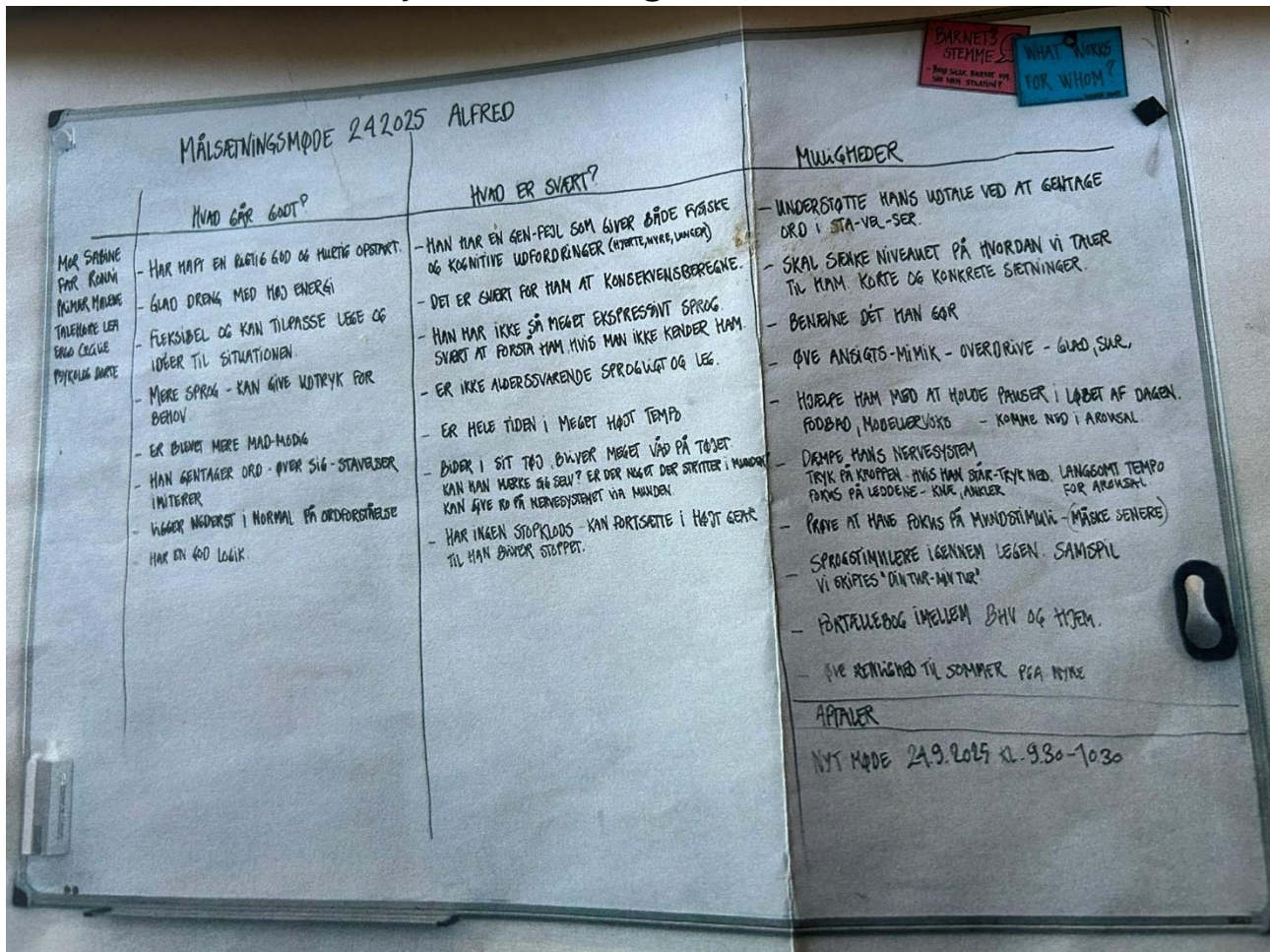
Alfred startede ud i børnehave i Dyrup som 3 årig, hvor familien boede på daværende tidspunkt. Institutionen var en "almindelig" børnehaven og familien kæmpede dengang en brav kamp, for at få ekstra ressourcer til Alfreds dagligdag i børnehaven. Dette lykkedes og der blev bevilget institutionen xx timer/ugentligt ekstra pædagogtimer. Den pågældende pædagog var ung og uerfaren – uden speciel viden om, hvad Alfreds diagnose egentlig stillede af "krav" til dagligdagen og således oplevede familien stort set ingen udvikling hos Alfred – hverken motorisk, sprogmæssigt, socialt eller andre essentielle områder.

Familien kunne se at Alfred havde brug for mere støtte og de søgte bl.a. derfor mod Nyborg efter have at kigget mere ind i specialgruppen SOLSIKKERNE i Møllervangens børnehave. Her var det tydeligt at dagligdagen var bygget omkring de 10-12 børn – alle med forskellige behov og udfordringer – og personalet virkede yderst kompetent, da gruppen blev besøgt.

Alfred startede sin "nye dagligdag" hos SOLSIKKERNE den 01.11.2024 og modsat tidligere blev der hurtigt udarbejdet en konkret plan til både personalet og familien

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

Som det ses af planen (yderst til venstre var der udover Alfreds primære pædagog 3 fagpersoner inde over:

- talepædagog
- ergoterapeut
- psykolog

Planen/initiativet lå milevidt fra hvad familien oplevede i den inkluderende institution i Dyrup. Ikke på grund manglende vilje i Dyrup, men på grund af manglende faglighed og de nødvendige ressourcer.

Alfred har indtil nu gennemgået en nærmest forrygende udvikling på alle parametre. Hans ordforråd er stadig stigende, hans forståelse af hvad der bliver sagt eller hvad han bliver bedt udvikler sig hele tiden og såvel kognitivt som socialt sker der også store fremskridt. Bl.a. er dagligdagen nu begyndt at indeholde legeaftaler med venner fra børnehaven og han fungerer nu på helt andet niveau når eks. hele familien er samlet. Tidligere trak han sig med det samme ind i sig selv og søgte kun mor eller far. Nu søger han gerne mod niecer, nevøer, moster og andre i selskabet.

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

Jeg har i forbindelse med dette høringssvar søgt og fundet bunkevis af artikler, forskningsresultater mm. om netop inklusion af børn med særlige behov i dagtilbud. Jeg har valgt at lade en artikel på BUPL's hjemmeside danne grundlag for vurdering af Nyborg Kommunes forslag til fremtidens dagtilbud, idet jeg alene har fokuseret på dagtilbud, idet mit kendskab er afgrænset til dette område qua mit barnebarn Alfred. (link [artikel](#))

Artiklen tager sit afsæt i "Inklusion i daginstitutioner" udarbejdet af: Karen Albertsen, Bjørg Kjær, Hans Jørgen Limborg og Maria Fournaise Maj 2015 – et forskningsprojekt finansieret af BUPL.(link - [rapporten](#))

Projektets nøgleresultater og pointer set fra pædagogers synspunkt omfatter:

- **Trivsel og udbrændthed:** Mangel på ressourcer og tid fører ofte til stress og følelsen af utilstrækkelighed, hvilket mindsker kvaliteten af inklusionsarbejdet.
- **Ledelse og organisering:** Klar pædagogisk ledelse, sparring og fælles refleksionsrum er afgørende for at lykkes.
- **Udfordringer:** Mange pædagoger oplever, at inklusion i praksis kan betyde færre ressourcer til de øvrige børn, og at arbejdet ofte udfordres af manglende specialpædagogisk støtte.

Nedenfor trækker jeg vigtige observationer fra artiklen frem:

- *I takt med at mange specialtilbud lukker, og flere børn med særlige behov skal inkluderes i de almene dagtilbud og senere i folkeskolen, står pædagogerne over for en stadig større inklusionsopgave.*

Opgaven er ikke ny, men den er blevet sværere. Selv i velfungerende og erfarne daginstitutioner presser den øgede inklusion af børn med diagnoser, handicap eller sociale problemer i dag pædagogerne til det yderste.

Mange kommuner har igennem mange år prøvet med ingen specialgrupper men alene inklusionen og efter en årrække er man vendt tilbage til specialgrupper, da man har konstateret/erkendt at for mange børn "tabes på gulvet" (manglende udvikling, sociale udfordringer etc.)I alt for mange tilfælde har valget på inklusion været ud fra et økonomisk synspunkt uden hensyntagende til fagpersoners advarsler mod netop dette.

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

- *I rapporten findes historien om barnet, der var fejlplaceret og for sent fik et specialtilbud. Men også historien om en dreng, som med pædagogers hjælp fik vendt sit negative selvbillede fra at være 'den, der slår' til at være 'den, der øver sig på at gå i skole'.*

»Når inklusionen lykkes, kommer både børn og institutionen stærkere ud på den anden side. Men går det galt, kan det resultere i samarbejdsproblemer, stress og sygemeldinger. Oplevelsen af at have svigtet et barn sidder som sår i personalegruppen flere år efter,« siger en af forskerne bag undersøgelsen, psykolog og arbejdsmiljøekspert Karen Albertsen.

Forskerne udvalgte og interviewede kun institutioner med overskud og gode erfaringer med inklusion. Alligevel fandt de ingen 'rene' solstrålehistorier.

»Alle steder har det været svært. Og når det er så krævende at skabe succesfulde inklusionsforløb i selv meget velfungerende institutioner, må det være endnu sværere i de dårligere fungerende,« siger Karen Albertsen.

Personalet rammes ofte alt for hårdt i inkluderende institutioner men hvad med børnene ?? Manglende personale pga. sygemeldinger og samarbejdes vanskeligheder vil ramme børnene tifoldigt, da de ekstra påkrævede ressourcer da ikke er til stede. De udfordrede børn med særlig behov bliver nødt til at indgå i "almindelig daglig" da ressourcerne ikke rækker til fokus på deres behov for yderligere støtte/opmærksom.

- *»Der mangler en anerkendelse af, at opgaven er blevet større, samtidig med at ressourcerne i daginstitutionerne er blevet færre. Skal inklusionen lykkes, må man finde en løsning sammen – politikere, ledere og pædagoger. Men pædagoger står mange steder alene med opgaven, og så er det op ad bakke,« siger Mette Aagaard.*

Forskningsprojektet anbefaler at se inklusionsforløb som en kollektiv indsats i institutionen, der kobles tæt til pædagogisk psykologisk rådgivning og forvaltningen. Flere af institutionerne har med succes benyttet sig af både kommunens inklusionsvejledere eller skolepsykologen. Mange har ændret almenpædagogikken, så den er blevet mere inkluderende og involverende.

Karen Albertsen ser udviklingen som et paradigmeskifte i pædagogernes arbejde med inklusion.

»Fokus er skiftet fra, at støttepædagogen og barnet ligesom befandt sig i deres egen lille boble, til at hele institutionen, forældregruppen og mange andre parter nu skal samarbejde om at inkludere barnet,« siger hun.

Der er dog også eksempler på, at de mange parter i sagen kan være en hæmsko.

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

I alle institutioner er der i forvejen et hav af opgaver at forholde sig. Alle børn er på forskellige niveauer og der stilles forskellige krav til pædagoger/personaler fra alle børn og ikke mindst fra forældre, idet deres opfattelse oftest er, at netop deres barn skal nurses og have de bedste betingelser – selv om det så bliver på bekostning af andres børn. Ved at pålægge institutionen yderligere opgaver ved at skulle håndtere og sikre udvikling for børn med særlige behov, er min påstand at dagligdagen kommer til at balancere på et knivsæg. En naturlig reaktion fra institutionen ville blive at ”klare” sig gennem dagen bedst muligt ved at fokus vil være på helheden og ikke på det enkelte barns særlige behov.

Kigger man herefter ind i Administrationens scenarie for dagtilbud med støtte ser dette sammenfattet således ud:

- *Den nuværende organisering af Solsikkegruppen sikrer et fagligt tilbud med særlig faglig viden og erfaring, en stabil personalegruppe grundet fast ressourcefordeling uanset børnetal og mulighed for, at arbejde med udvikling i skærmede rammer, men også i almene inkluderende fællesskaber*
- *Ulempen for børn og familier er, at det nuværende tilbud er placeret i Nyborg by og børn ikke har deres venskaber og relationer i eget lokalområde, ligesom de ikke nødvendigvis kender deres kommende klassekammerater ved overgangen til skole. Derudover skal forældre selv sørge for transport til tilbuddet.*
- *Det foreslås, at, der udvælges tre dagtilbud, som hver har fire pladser. Administrationen foreslår, at pladserne etableres i Ullerslev (Vibereden), Ørbæk (Børnehuset Klatretræet) og Nyborg by (Børnehuset Møllervangen). Hvad angår økonomien foreslås det, at, der regnes med en faktor på 2, 5 i stedet for Solsikkegruppen nuværende 3, 3.*

Jeg læser dette som at Administrationen alene pga. ”ulempen” af placeringen af specialtilbuddet placerer tilsidesætter et velfungerende tilbud som Solsikke-gruppen uden hensyntagende de mange alvorlige konsekvenser ved mislykket inklusion der vil følge. For at opnå kendskab til kommende klassekammerater gambler med en gruppe børn, som – efter Administrationens egen opfattelse – i dag er i en yderst velfungerende gruppe.

Man anfører at ændringen af strukturen vil koste yderligere 500.000 kr. men samtidig ændrer man så normeringens faktoren fra 3,3 til 2,5. Hvorfor så overhovedet så komme med et sådanne forslag ???

Jeg er sikker på, at forældre til børn med de særlige behov til en hver tid hellere vil se at børnene trives og udvikler i deres eget tempo end at institutionen ligger indenfor en kortere afstand.

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

Rapportens ”konklusioner” om vellykket eller mislykket inklusion er sammenfattet således:

Inklusionens gevinstspiral	Inklusionens tabspiral
● Gode pædagogiske ressourcer ● God ledelse og godt samarbejde ● Vellykket inklusion ● Ny læring og faglig stolthed ● Bedre udnyttelse af kompetencerne	● Manglende pædagogiske ressourcer ● Konflikter og samarbejdsproblemer ● Mislykket inklusion ● Afmagt og håbløshed ● Dårlig kompetence- og resourceudnyttelse

Jeg er bevist om rapporten primært anskuer tingene ud fra et personalemæssigt perspektiv. Når det så er sagt, bliver taberne ved mislykket inklusion: **BØRNENE**.

Såvel GEVINST- som TABSSPIRALEN påpeger tydeligt at mængden af ressourcer er alt afgørende for hvilken vej spiralen vil vende. Ikke kun på pædagog-niveau men også hele vejen op igennem organisationen:

- *Forvaltningen skal*
 - *Sørge for tilstrækkelige økonomiske og kompetencemæssige ressourcer før og under inklusionsforløb.*
 - *Opbygge basiskapacitet og etablere et korps af inklusionsvejledere/støttepædagoger.*
 - *Anerkende, at hvert barn i vanskeligheder kræver en ny fælles, tværfaglig proces og tæt dialog.*
 - *Ændre bevillingsstrukturen, så ressourcer hurtigt og fleksibelt kan tildeles. For eksempel arbejde med ’bløde’ diagnoser og afsætte ressourcer, også til forældresamarbejdet.*
 - *Samarbejde og videndele på tværs mellem institutioner og skoler.*
 - *Have fokus på relationel koordinering i hele organisationen.*
 - *Sikre høj social kapital: oplevelse af tillid, retfærdighed og samarbejde.*
 - *Understøtte institutionslederen*

En samtidig ændring i resourcefordelingen fra 3,3 til 2,5, er jo nærmest himmelråbende og direkte modstridende med rapportens konklusioner. Jeg kan ikke få øje på, at forslaget om inklusionen vil lykkedes.

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

Min konklusion tager udgangspunkt i det anvendte materiale og egne erfaringer fra familien samt

- **Barnets lov § 32**
- *Stk. 1. Når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om en eller flere af følgende støttende indsatser,*
- *Stk. 3. Ved en afgørelse efter stk. 1 skal kommunalbestyrelsen vælge den eller de støttende indsatser, som bedst kan imødekomme barnets eller den unges særlige behov for støtte. Afgørelsen skal angive formålet med indsatsen og den forventede varighed.*

Stk. 3 taler nærmest for selv sig. Man har i dag et yderst velfungerende miljø for netop børn med særlige behov og med Administrationens forslag, vælger man i stedet at gå baglæns fra ” som bedst kan imødekomme barnets eller den unges særlige behov for støtte.”

Det er jo ingen hemmelighed at kommunernes økonomi er presset:

- Der kommer stadig flere og flere opgaver til, som borgerne mener skal løses af det offentlige – små som store.
- Demografisk ændrer samfundet sig med en stadig stigende ”ældrebyrde” grundet længere levealder.
- Og meget meget mere.

men der kan ikke være nogen ”VOKSEN” politiker som ikke kan se vigtigheden i det øgede fokus og dermed også økonomiske ressourcer på vores børn med særlige behov.

Sparerunder – som det jo rettelig, er når man nedjusterer ressourcerne – må ikke påvirke det velfungerende tilbud der i dag er i vores kommune.

Måske en gevinst på den korte bane men efter min mening en dyr løsning på den lange bane. Børnene skal i en eller form fortsætte deres liv ud i vores ”normale” samfund og lægger man ud med manglende/svigtende støtte og omsorg ved at fjerne det der fungerer rigtig godt i den spæde start – ja bliver det dyrere på den lange bane og vi efterlader disse stående tilbage på perronen.

Jeg vil slutteligt ”citere” /fremføre hvad prisen egentligt er når man fjerner omsorgen, hvis værdi man jo ikke umiddelbart kan måle i kroner/ører:

- *Begrebet ”omsorg uden værdi” berører ofte debatten om, at samfundets økonomiske modeller overser den sande værdi af omsorgsarbejde. Aktuelle debatter, som blandt andet fremhæves i **Emma Holtens** bog Underskud, peger på, at vi mangler et sprog for den menneskelige værdi af omsorg.*

HØRINGSSVAR til

Fremtidens dagtilbud og folkeskole Grundlag for politiske drøftelser Udarbejdet af Børn og Skole, foråret 2026

Nøglepointer fra debatten:

- **Økonomisk blindhed:** *BNP og traditionelle økonomiske teorier måler ofte kun produktion og tager ikke højde for ulønnet omsorgsarbejde i hjemmet eller det relationelle arbejde i velfærdssektoren.*
- **Samfundets fundament:** *Uden omsorg og menneskelige relationer bryder samfundet og den sociale bæredygtighed sammen.*
- **Reel værdi:** *Omsorg skaber uvurderlig livskvalitet, tryghed og trivsel for borgere, hvilket i sidste ende også gavner samfundsøkonomien*

Nyborg, den 19/7-2026

Finn Mogensen

Rådyrvænget 155

5800 Nyborg